

SGU:s prospekteringsråd
Minnesanteckningar

Mötesdatum:
2025-04-09

Plats:
Online

Sekreterare:
Magnus Johansson

Deltagare:

Anette Madsen, SGU
Birgitta Halvarsson, SGU
Hans Selbach, SGU
Hein Raat, EMX Royalties
Helena Kjellson, Bergsstaten
Ian Cope, LKAB
Ildikó Antal Lundin, SGU
Johan Morin, Geovista
Kaj Lax, SGU
Klas Fahlgren, Agnico Eagle
Krister Backlund, SMA Mineral AB
Michael Mattsson, Viscaria
Samuel Miller, Mandalay Resources

Stig Abrahamsson, Bergsstaten
Therese Bejgarn, SGU
Tom Kearney, Talga Group
Åsa Allan, Boliden

Har anmält förhinder:

Eva Wendelin, SGU
Göran Risberg, SGU
Håkan Mattsson, Geovista
Katarina Nilsson, Svemin
Kristoffer Johansson, Lundin Mining
Mats Wedmark, SGU
Thomas Ljung, Botnia Exploration

Sammanträde med SGU:s prospekteringsråd 9 april 2025

1. Mötets öppnande

Ledamöterna och gästande mötesdeltagare hälsades välkomna av ordförande Anette Madsen

2. Presentationsrunda

Deltagande ledamöter presenterade sig kort.

3. Dagordning samt föregående mötesanteckningar

Inga övriga frågor har anmälts, dagordningen godkändes. Föregående mötesanteckningar lades till handlingarna.

4. På gång vid SGU

Anette Madsen presenterade vad som händer på SGU just nu. Det är mycket fokus på mineralfrågor och SGU:s verksamhet. Myndigheten arbetar med att utreda förutsättningar för CCS under Östersjöns botten. Världsläget och dess påverkan på diskussionen om försörjningssäkerhet, krisberedskap, tillgång till kritiska råmaterial och implementering av EU:s Critical Raw Materials Act ställer höga krav på en rad myndigheters arbete, bland annat SGU. Det förstärkta arbetet med riksintresseutpekanden ger resultat, flera nya riksintressen har beslutats och ett antal riksintresseärenden är under utredning och översyn. SGU:s löpande verksamhet omfattar även ett antal utredningar, uppdrag och projekt inom olika områden.

Arbete med att förbereda kommande flytt från SGU:s huvudkontor på Villavägen till nya lokaler på Dragarbrunnsgatan i Uppsala pågår.

5. Aktuell information från Bergsstaten

Under 2024 inkom 159 ansökningar om undersökningstillstånd och 172 beviljades. 126 ansökningar om förlängning inkom och 124 beviljades. Totalt gäller nu 812 undersökningstillstånd, dvs. den positiva trenden med årlig ökning sedan 2020 fortsätter. Koppar, guld, silver och zink toppar i fallande ordning listan i 2024 års ansökningar om undersökningstillstånd, men ansökningarna visar en mycket stark ökning av intresset för ämnen som tex. lantan och lantanider, skandium, yttrium, litium och tantal.

Bergsstaten arbetar för närvarande med ett antal bearbetningskoncessioner och genomför även mycket tillsyn. Ett digitaliseringsarbete för ärendehantering pågår där digitala utskick kan hanteras och ansökningar och inrapportering sker via inloggning på hemsidan.

6. Avdelningen Mineralresurser informerar

Regeringsuppdraget [kartläggning av malmpotentiella områden](#) pågår. SGU genomför riktad kartläggning och inventerar även kända mineralfyndigheter och äldre gruvor som idag inte har en gällande koncession. Kartläggningen omfattar utöver berggrundskartering även geofysik och markgeokemi.

Satsningar vid SGU:s kontor i Malå inkluderar uppgradering av dokumentarkiv, tillgängliggörande av mineralsamlingar från LTU och SGU samt planering av investeringar, bla. ytterligare karteringsrum och utrustning.

SGU arbetar förstärkt med riksintressen och utreder ett större antal ärenden. Flera nya utpekanden har gjorts och ytterligare ärenden flera är på remiss. Sektorsbeskrivningen till riksintresse för värdefulla ämnen och material har i remissvar fått ett generellt positivt mottagande och beräknas vara klar innan sommaren.

Årets PDAC visade på ett stort intresse för svensk geologi, REE och CRMA, men det finns en oro kring aktuell världspolitik och utmaningar i tillgång till riskkapital. SGU har under 2024 undersökt allmänhetens inställning till gruvnäringen i Sverige. Enkät svar visar att en övervägande del av befolkningen anser att gruvnäringen är viktig. [Läs mer om genomförda opinionsundersökningar.](#)

SGU arbetar tillsammans med en rad andra myndigheter med genomförande av EU-förordningen om kritiska råmaterial (CRMA) och har även en rad ytterligare regeringsuppdrag. [Läs mer om SGU:s regeringsuppdrag.](#) Mineraljakten är ett av de pågående regeringsuppdragen och resultaten från återlanseringen 2024 visar flera intressanta mineralfynd men vinnaren har ännu inte offentliggjorts. [Mineraljakten 2025](#) är nu öppnad.

SGU ser i samverkan med andra myndigheter över möjligheter att lyfta problematik kring konkurrerande markanvändning. Utpekande av skyddade områden överlappar i många fall eller ligger nära prospekteringsintressanta områden, vilket kan medföra stor påverkan på berörda projekt.

7. Gruppdiskussion / Workshop

Diskussion i grupprum om undersökningstillstånd och kriterier för förlängning.

- Hur upplevs regelverket kring förlängningar av undersökningstillstånd?
- Hur upplevs tillämpningen av lagstiftningen kring förlängningar av undersökningstillstånd?
- Vilka förändringar i regelverk/tillämpning skulle ni gärna se?

De tre grupperna presenterade en sammanfattning av slutsatser från respektive diskussionsfråga.

8. Runda runt bordet – vad ligger i pipeline för våra rådsmedlemmar?

Rådsmedlemmarna berättade om aktuell och planerad verksamhet.

9. Övriga frågor

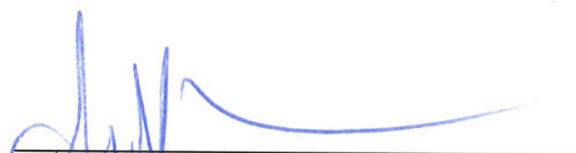
Inga övriga frågor hade anmälts.

10. Kommande möte

Prospekteringsrådets höstmöte planeras ske vid SGU:s kontor i Uppsala. Förslag på dag kommer att kommuniceras till rådets ledamöter.

11. Avslutning

Anette Madsen förklarade Prospekteringsrådets vårmöte för avslutat.

Ordförande

Sekreterare

Bilagor:

Bilaga_1_punkt_5_Aktuell information från Bergsstaten

Bilaga_2_punkt_6_Pågående och planerad karteringsverksamhet

Bilaga_3_punkt_6_Malå, riksintressen mm.

Bilaga_4_punkt_6_Mineraljakten

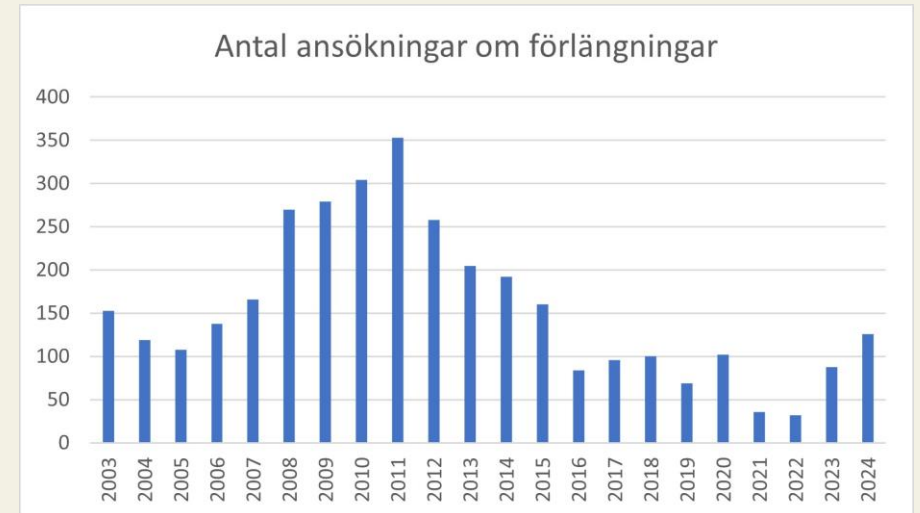
Bilaga_5_punkt_7_Villkor för förlängning av undersökningstillstånd

BERGSSTATEN

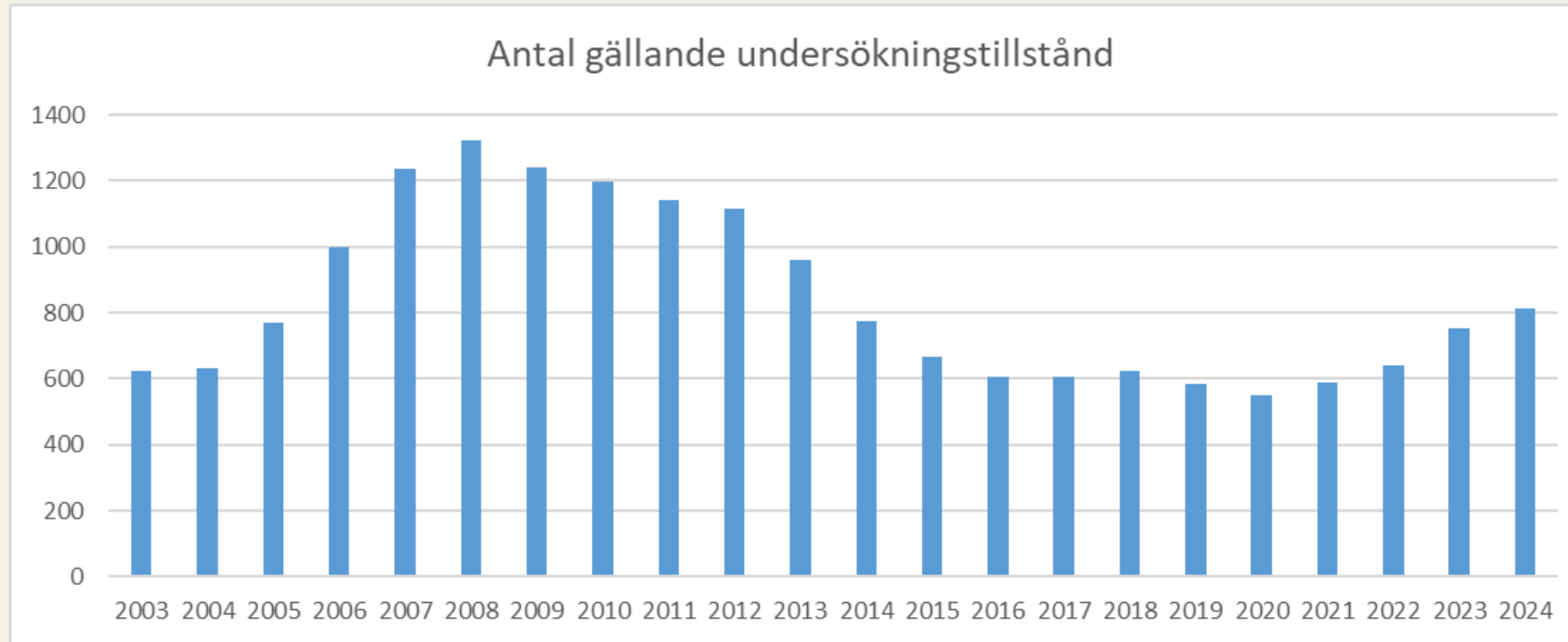
Undersökningstillstånd och beslut om förlängningar 2024

- Ansökningar om undersökningstillstånd: 159 ansökningar inkom
- 172 undersökningstillstånd beviljades
- Ansökningar om förlängning av undersökningstillstånd: 126 inkom
- 124 förlängningar beviljades

Gällande undersökningstillstånd

- Totalt 812 gällande undersökningstillstånd

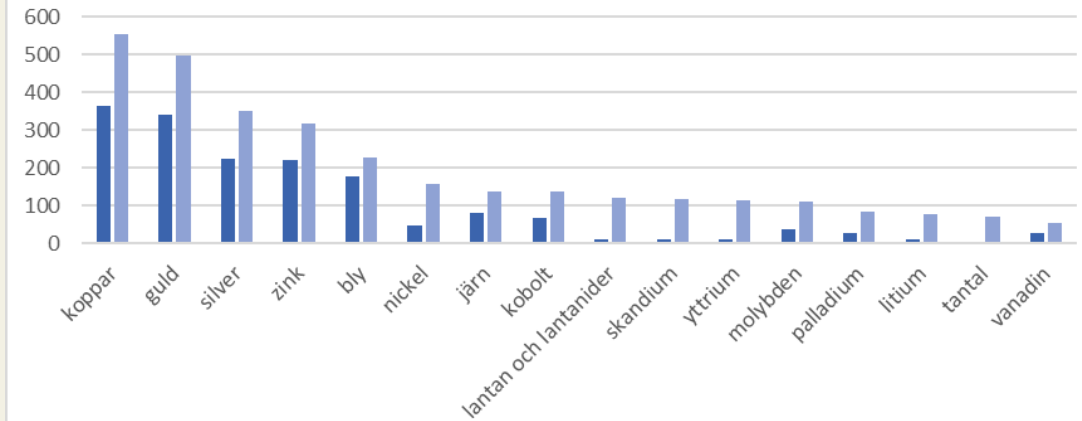
Vilka mineral letar prospektörerna efter?

Gällande undersökningstillstånd

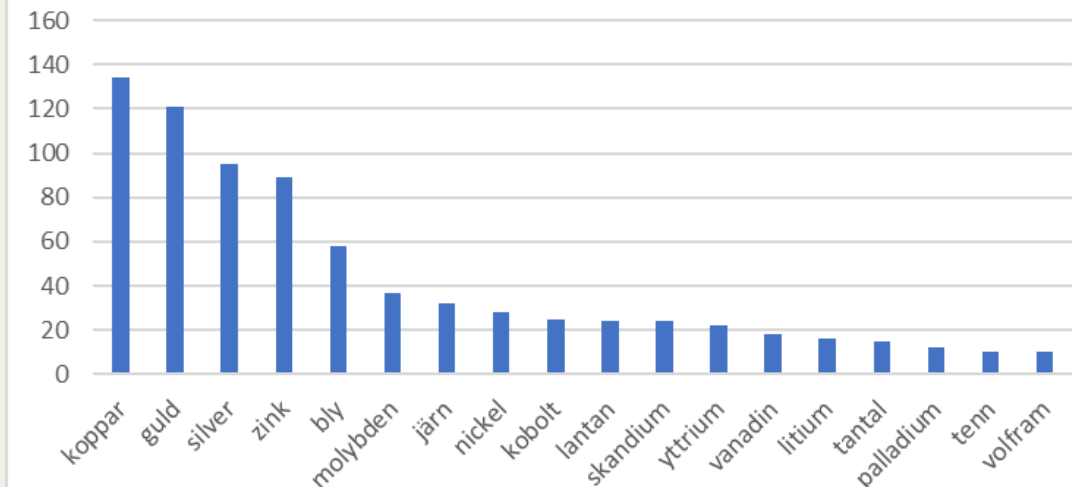
mineral	2024	2020	ökning
koppar	553	364	52%
guld	496	341	45%
silver	352	225	56%
zink	316	220	44%
bly	227	176	29%
nickel	158	49	222%
järn	139	82	70%
kobolt	137	67	104%
lantano och lantanider	121	12	908%
skandium	117	12	875%
yttrium	116	11	955%
molybden	110	37	197%
palladium	83	28	196%
litium	79	11	618%
tantalo	70	4	1650%
vanadin	53	28	89%

Det totala antalet undersökningstillstånd ökade med 48 procent mellan 2020 och 2024.

Antal undersökningstillstånd per mineral
2020 och 2024

Mineral i årets ansökningar om
undersökningstillstånd

På gång:

Många bearbetningskoncessioner

Mycket tillsyn

Handläggningstider

Digitalisering/E-tjänster

- Mina sidor
- Inrapportering av undersökningsresultat
- Digitala utskick

Regeringsuppdraget kartläggning av malmpotentiella områden

Uppdrag om kartläggning av malmpotentiella områden

För näringslivet	SGU
------------------	-----

Regeringens beslut

Regeringen ger Sveriges geologiska undersökning (SGU) i uppdrag att under 2024–2026 förstärka sitt arbete med kartläggning av malmpotentiella områden. Kartläggningen ska omfattas av myndighetens kartplan.

För denna del av uppdraget får SGU under 2024 använda minst 45 miljoner kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 24 Näringsliv för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning, anslagspost 1 Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (se KN2023/04612, villkor 3 för anslagsposten). För 2025–2026 beräknas SGU få använda minst 45 miljoner kronor per år.

SGU ska även inventera mineraltyndigheter, inklusive äldre gruvna, där koncession inte längre gäller. För denna del av uppdraget får SGU under 2024 använda 1 miljon kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 24 Näringsliv för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning, anslagspost 1 Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (se KN2023/04612, villkor 3 för anslagsposten). För 2025–2026 beräknas SGU få använda 1 miljon kronor per år.

Exploration programme

for CRMs & main (carrier) metals

measurements (mag, grav-AGG and TEM),

1s, Deep IP

Rapportering av regeringsuppdrag

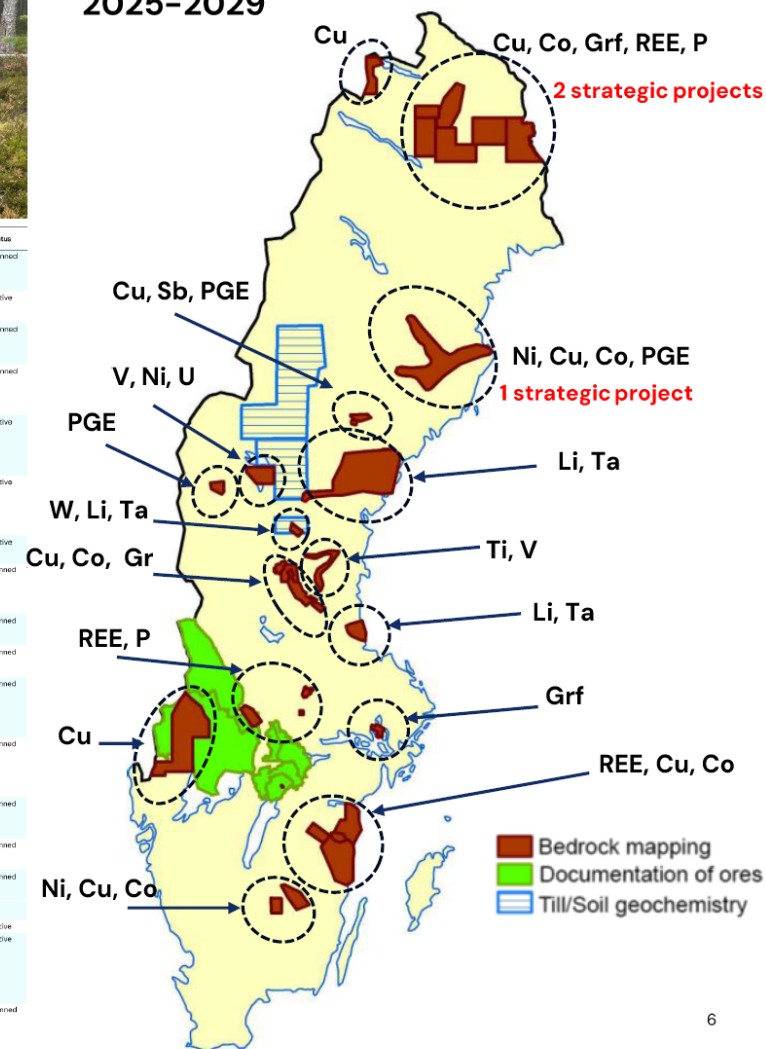
Uppföljning av regeringsuppdraget utökad

kartering inom malmpotentiella områden.

Delrapportering

2025–2029

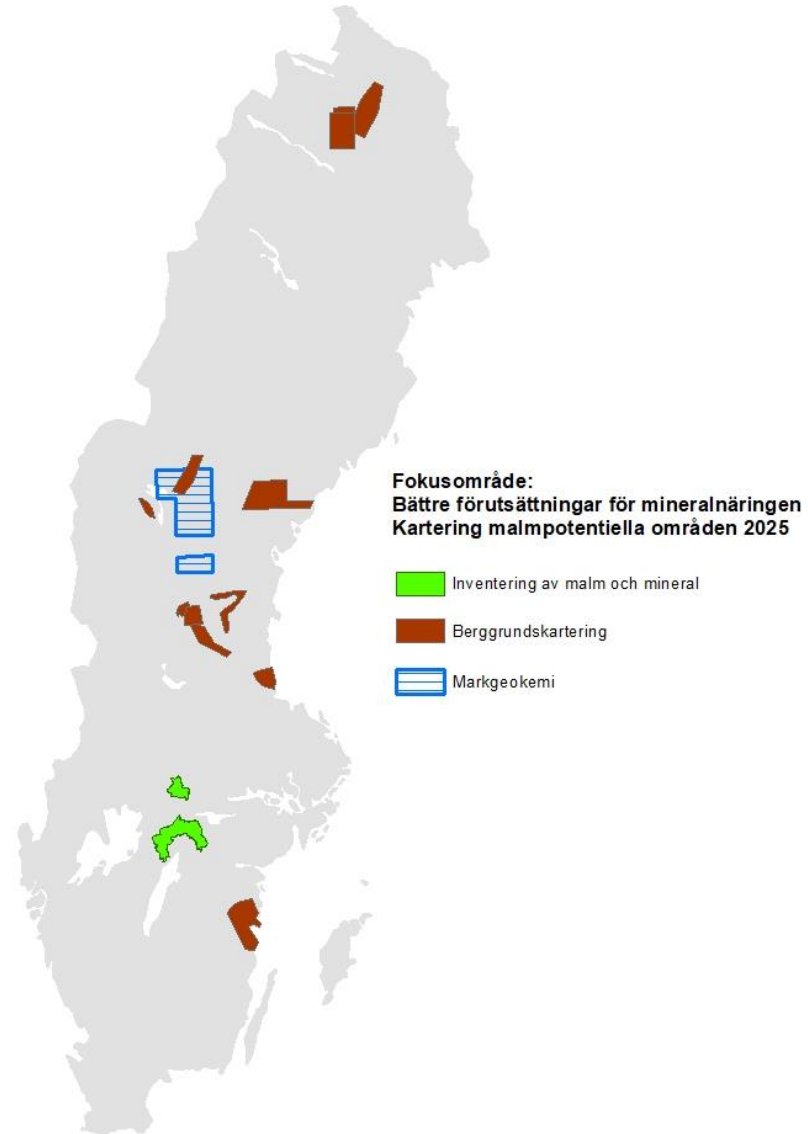

Kostnader

Disciplin	Basplatta	Utökad kartering
Berggrundskartering, malmpotentiell	8 754 000	14 421 825
Geofysik, flygmätningar i egen regi	6 686 000	2 243 021
Geofysik, flygmätningar gravimetri och TEM	0	24 491 121
Geofysik, djup-IP-mätningar	0	369 279
Markgeokemi	1 260 000	3 192 688
Inventering av malm och mineral (gamla gruvhål)	2 201 754	832 176*
Geofysik, tyngdkraftsmätningar	487 000	0
Geofysik, utrustning och laboratorieverksamhet	1 477 000	415 890
Geokemi, laboratorieverksamhet	1 833 329	0
Totalt	22 699 083	45 966 001

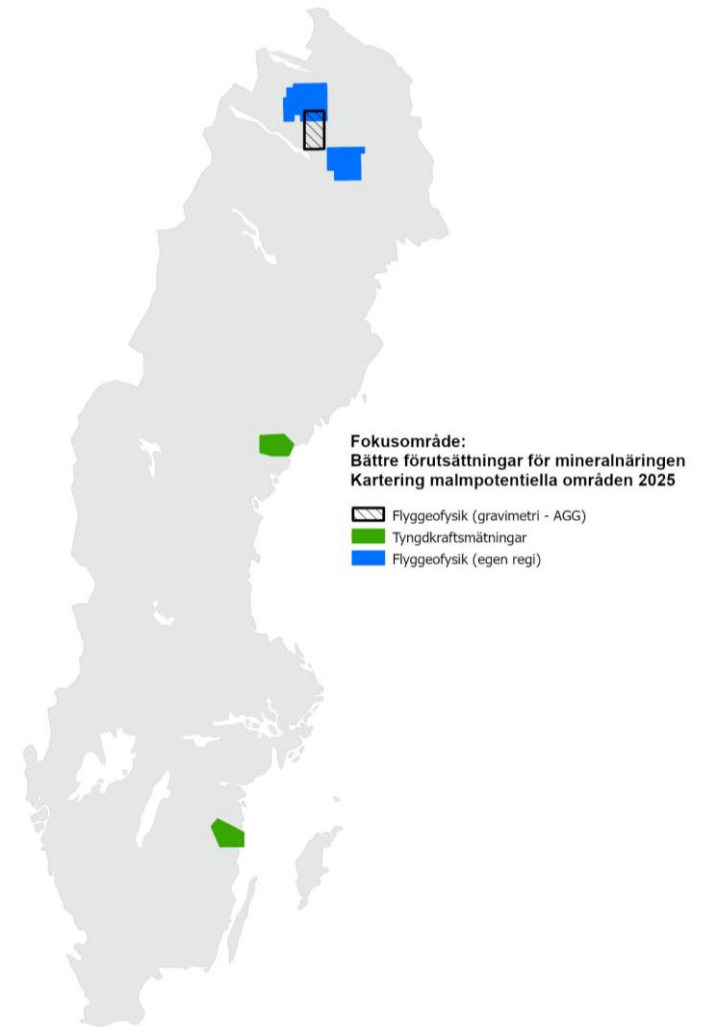
Kartering 2025

Berggrund, markgeokemi och
inventering av malm och mineral

Bilaga 2

Flyggeofysik och tyngdkraftsmätningar

Mineralinformationskontoret

- Uppgradering kring dokumentarkivet och intilliggande ytor, mineralsamling från LTU och SGU Uppsala som vi siktar på att tillgängliggöra.
- Ser över övriga investeringar som behöver göras – utrusta ett till karteringsrum
- Upphandling av XRF:er
- Medvetna om problematiken kring sågning

Riksintressen

- Uppdatering
- Sektorsbeskrivning
 - 34 inkomna remissvar
 - Generellt positiva
 - Nya kriterier innan sommaren

Fyndighet	Kommun(er)	Ämne/Material	Orsak	Skede
Masugnsbyn	Kiruna	Grafit	Detaljavgränsning	Utredning
Grängesberg	Ludvika	Järnmalm	Detaljavgränsning	Utredning
Strömfors	Skellefteå	Sulfidmalm	Nytt ärende	Remiss
Våmb	Skövde	Kalksten	Översyn	Utredning
Pellivuoma Sahavaara och Tapuli	Pajala	Järnmalm	Översyn	Utredning
Granberget	Strömsund	Sulfidmalm	Översyn	Utredning
Rönnbäcken	Storuman	Nickel, kobolt, järn	Översyn	Remiss
Häggån	Berg	Vanadin	Nytt ärende	Utredning
Viken	Berg	Vanadin	Nytt ärende	Utredning
Norra Gotland	Gotland	Kalksten	Översyn	Utredning
Gärstad	Linköping	Lera	Översyn	Utredning
Lappvattnet- Mjövattnet	Skellefteå	Nickel	Nytt ärende	Utredning

PDAC 2025

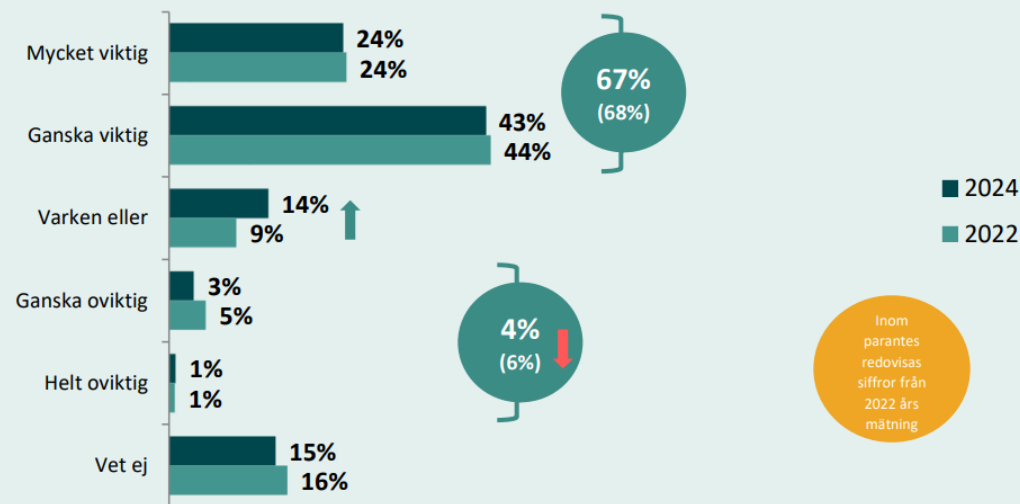
- Allmän oro kring Trump
- Frågor kring REE och svensk geologi
- Signaler om fortsatta stora utmaningar med tillgång till riskkapital
- Nyfikenhet kring CRMA
- Nordic mining day – stort intresse, SGU huvudarrangör 2026, önskemål?

Novusundersökning

- PowerPoint Presentation

Nära sju av tio tycker att svensk gruvnäring är viktig för att skapa fler arbetstillfällen

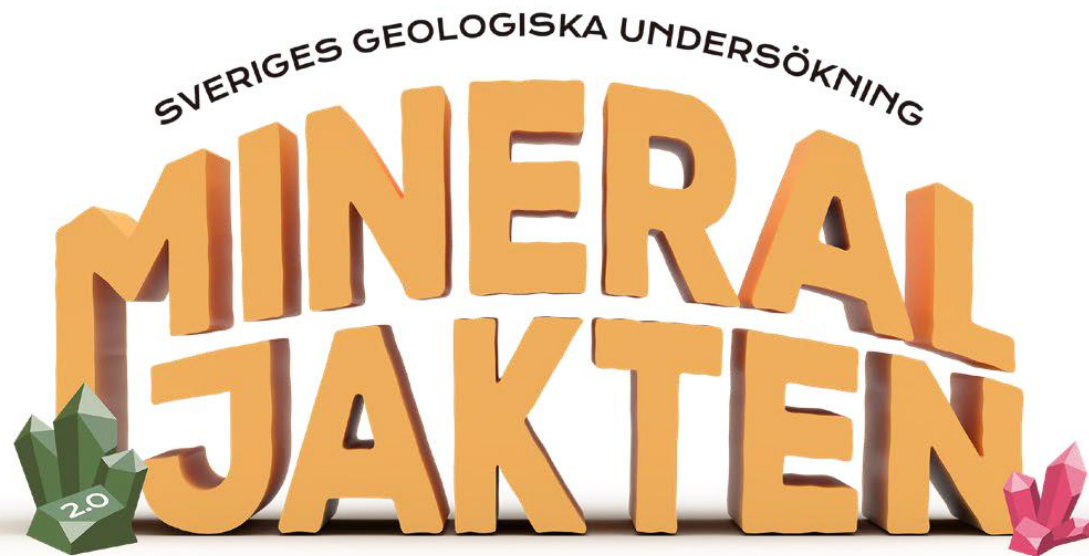
FRÅGA: Hur viktig eller oviktig är svensk gruvnäring för att skapa fler arbetstillfällen, anser du?

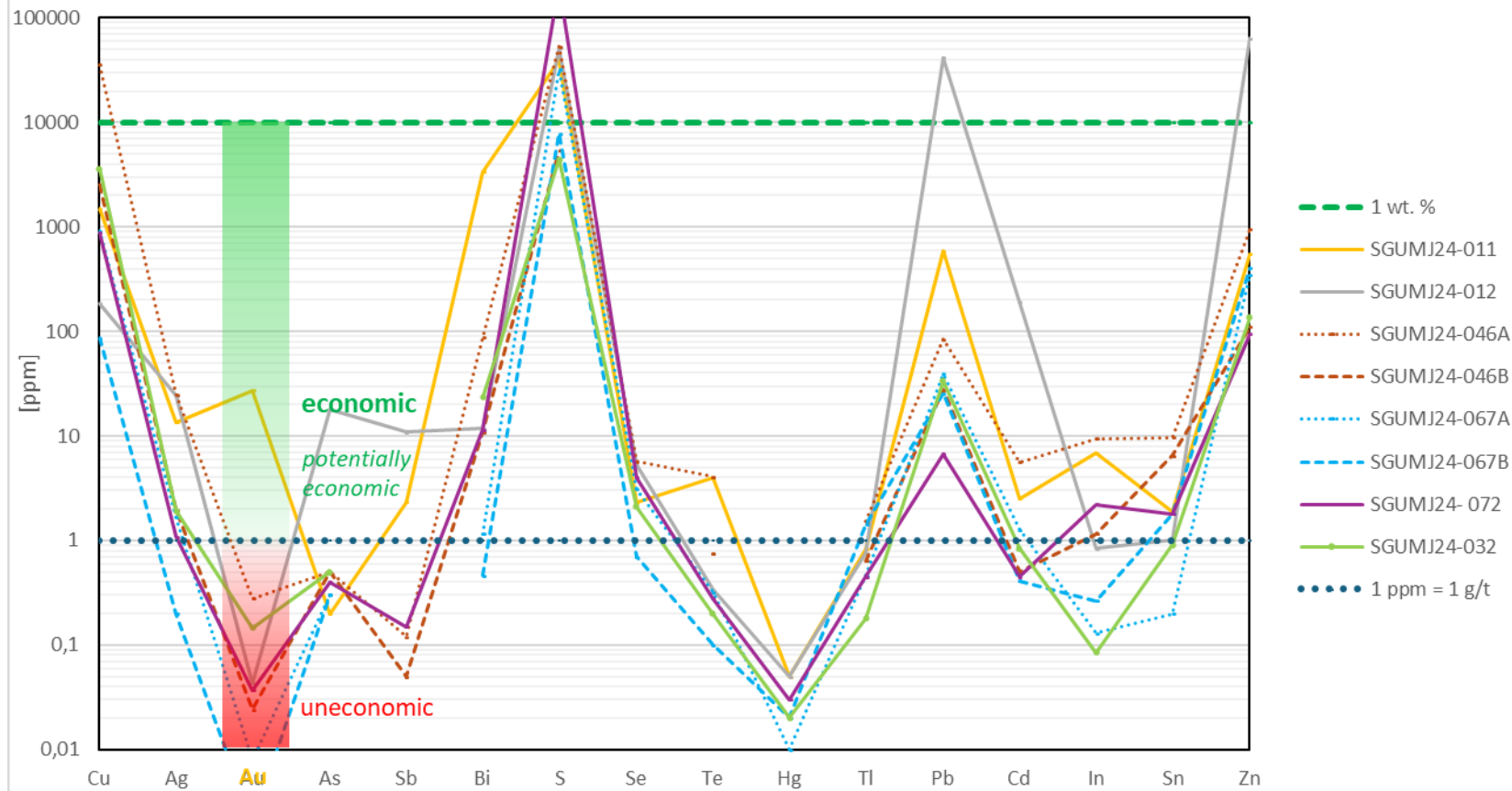
BAS: Samtliga 2024 (n=2108), 2022 (n=2046)

Regeringsuppdrag

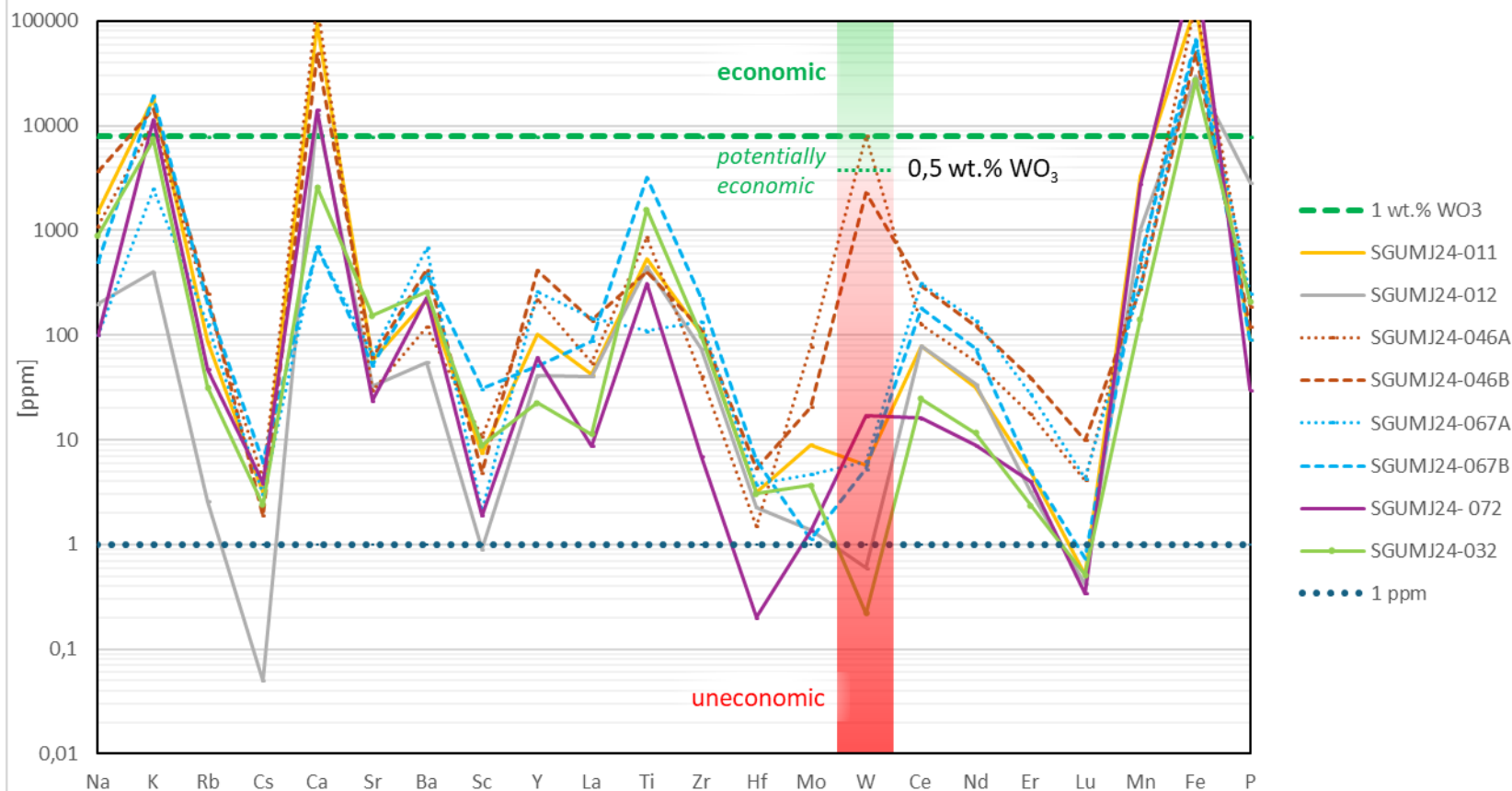
- Uppdrag om kartläggning av malmpotentiella områden
- Utveckla information och service till prospektörer samt annat främjande
- Genomförande av EU-förordningen om kritiska råmaterial
- Uppdrag att förenkla i syfte att minska regelbördan för företag
- Uppdrag att uppmuntra enskilda privatpersoners sökande efter förekomster av värdefulla mineral i Sverige "Mineraljakten"

Gold-associated trace element spidergram of Mineraljakten's samples

HFS and REE-associated trace element spidergram of Mineraljakten's samples

Översyn av villkor för förlängning av undersökningstillstånd

Stig Abrahamsson

Prospekteringsråd 2025-04-09

Översyn av villkor för förlängning av undersökningstillstånd

Minerallagens syfte:

”...att underlätta samhällets försörjning av nödvändiga metaller och mineral.”

”Ett effektivt nyttjande av landets mineralresurser”

2 kap. Undersökningstillstånd

Tillståndsområde

1 § Undersökningstillstånd skall avse ett bestämt område, som inte får vara större än att tillståndshavaren kan antas ha möjlighet att undersöka det på ett ändamålsenligt sätt och som i övrigt skall ha en för ändamålet lämplig form.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Undersökningstillstånd ska beviljas, om det finns anledning att anta att undersökning i området kan leda till fynd av koncessionsmineral.

Undersökningstillstånd får dock inte beviljas den som uppenbarligen saknar möjlighet eller avsikt att få till stånd en ändamålsenlig undersökning eller den som tidigare har visat sig olämplig att bedriva undersökningsarbete.

Tillstånd att bedriva undersökning som gäller diamant får beviljas endast den som visar att han eller hon är lämplig att bedriva sådan undersökning. Lag (2022:728).

6 § Undersökningstillståndets giltighetstid skall på ansökan av tillståndshavaren förlängas med sammanlagt högst tre år, om ändamålsenlig undersökning har utförts inom området. Detsamma gäller om tillståndshavaren har godtagbara skäl till att undersökning inte har skett och dessutom gör sannolikt att området kommer att undersökas under den tid som ansökningen avser.

7 § Har giltighetstiden förlängts enligt 6 §, skall den på ansökan av tillståndshavaren förlängas med ytterligare sammanlagt högst fyra år, om det finns särskilda skäl.

Giltighetstiden kan därefter förlängas med ytterligare sammanlagt högst fem år, om det finns synnerliga skäl såsom att tillståndshavaren visar, att betydande arbete har lagts ned inom området och att vidare undersökningar sannolikt kommer att leda till att bearbetningskoncession kan meddelas.

Lag (1998:165).

Bergsstaten kommer att fortsätta att säkerställa att minerallagens syfte uppnås

Det viktigaste är att prospekteringsarbetet framskrider, att det sker progression.

Beroende på vilket skede undersökningarna är i, kommer det att kunna vara olika kravnivåer.

En första förlängning för ett undersökningstillstånd med en tidigare undersökt mineralisering bör ha andra krav än ett helt nytt tidigare icke undersökt område.

Workshop

- Hur upplevs regelverket kring förlängningar av undersökningstillstånd ?
- Hur upplevs tillämpningen av lagstiftningen kring förlängningar av undersökningstillstånd ?
- Vilka förändringar i regelverk/tillämpning skulle ni gärna se ?

Tack och Bock!